
Juni 2021

Adoptionsnævnet

Årsberetning 2020

Ankestyrelsen

ANKESTYRELSEN

Telefon: 33 41 12 00 mandag til fredag klokken 9-15

Postadresse: Ankestyrelsen, 7998 Statsservice

Mailadresse: ast@ast.dk

Hjemmeside: www.ast.dk

ISBN nr.: 978-87-7811-409-9

Indholdsfortegnelse

KAPITEL 1	FORORD	5
KAPITEL 2	ADOPTIONSNÆVNETS SAMMENSÆTNING OG OPGAVER	6
2.1	Nævnets sammensætning	6
2.2	Nævnets opgaver i hovedtræk	6
2.3	Adoptionsnævnets behandling af klager over Adoptionssamrådets afgørelser og ændring af disse	7
2.4	Adoptionsnævnets matchningskompetence	8
2.5	Adoptionsnævnets tilsyn med Adoptionssamrådet	9
2.6	Pædiatervurderinger i artikel 17c-sager	10
2.7	Nævnets rådgivende børnelæger	11
KAPITEL 3	NATIONALE ADOPTIONER	13
3.1	Proceduren ved anvisning af børn til national adoption	13
3.2	Statistik over nævnets sagsbehandlingstid	14
3.3	Statistik om børn, biologisk ophav og godkendte adoptanter	15
3.4	Midlertidig placering	20
3.5	Indlæg fra et nævnsmedlem	21
KAPITEL 4	ADOPTIONSNÆVNETS BEHANDLING AF KONKRETE SAGER	24
4.1	Klager over Adoptionssamrådets afgørelser	24
4.2	Begrundelser for samrådets afslag i 2020 (klagesager)	24
4.3	Nævnets afgørelser i godkendelsessager i 2020	25
4.4	Offentliggjorte afgørelser	25
KAPITEL 5	SÆRLIGE TEMAER	27
5.1	Udviklingen i alder og ventetider 2018-2020	27
5.2	Tilsyn med behandlingen af sager efter artikel 17c i Haagerkonventionen	27
5.3	Tilsyn med samrådets afgørelser om udvidelse af ansøgeres godkendelser	28
5.4	Manglen på adoptanter	29
5.5	Møde om hjemtagelsesprocessen for børn, der er frigivet til national fremmedadoption	30

KAPITEL 6 STATISTIK OM FAMILIERETSHUSETS AFGØRELSER OM GODKENDELSER	32
6.1 Afgørelser om godkendelse som adoptant	32
6.2 Fase 1	33
6.3 Fase 2	36
6.4 Fase 3	36
KAPITEL 7 ØVRIGE AKTØRER PÅ ADOPTIONSOMRÅDET	39
KAPITEL 8 ORDFORKLARING	41

Kapitel 1

Forord

Det helt store fokus for nævnet har igen i 2020 været det meget lave antal ansøgere på listen til national adoption. Antallet af børn til bortadoption har til gengæld nået nye højder, og nævnet matchede 40 børn til adoptivfamilier i 2020, det højeste antal børn i mange år. Grundet det meget høje antal børn til bortadoption har nævnet fulgt antallet af ansøgere på listen meget tæt. Nævnet har været i tæt dialog med fagministeriet og relevante adoptionsmyndigheder for at øge opmærksomheden på området og undgå at stå i en situation, hvor der ikke er adoptanter til børn, der er frigivet til adoption. Opgaven med at øge fokus på adoption som en god måde at familiedanne på vil også være i fokus for nævnet i årene, der kommer.

I 2020 har Adoptionsnævnet som led i nævnets tilsynsforpligtelse med Adoptionssamrådet gennemgået samrådets afgørelser i konkrete matchningssager i perioden 1. januar 2017 til 15. august 2019. Formålet med tilsynet var blandt andet at undersøge samrådets sagsbehandling i sagerne.

Nævnet har igen i 2020 ført tilsyn med de internationale matchningssager. Gennemgangen har et fortsat fokus på den generelle godkendelsesramme og barnets helbredsmæssige forhold.

Adoptionsnævnet har i 2020 afholdt møde med VISO, udvalgte kommuner, DAK (de adoptionsforberedende kurser) og Familieretshuset om hjemtagelse og udslusning af børn til national adoption. Formålet med mødet var at erfaringsudveksle og få de forskellige synspunkter i spil. Nævnet tager alle de relevante input med i arbejdet omkring en ny henstilling på området.

Grundet corona-pandemien har nævnet været nødsaget til at udskyde det landsmøde, som var planlagt til at finde sted i 2020.

Nævnets arbejde er under forandring, idet der bliver færre klagesager. Nævnets rolle som klageinstans har derfor fyldt mindre i 2020. Nævnets rolle som myndighed for de nationale adoptioner, hvor matchningskompetencen er central, fylder tilsvarende mere.

Kapitel 2

Adoptionsnævnets sammensætning og opgaver

2.1 NÆVNETS SAMMENSÆTNING

Adoptionsnævnet er et uafhængigt klage- og tilsynsorgan og består af en formand, der skal være landsdommer eller højesteretsdommer, samt ni medlemmer. Ankestyrelsen stiller sekretariatsbistand til rådighed for nævnet.

Nævnsmedlemmerne udpeges for en periode på fire år ad gangen. Man kan samlet være ordinært medlem af nævnet i otte år.

Nævnets sammensætning var i 2020:

- Formand, landsdommer Thomas Lohse
- Næstformand, jurist og ankechef Lone Strömngren
- Psykolog Dorthe Bredesen
- Psykiater Klaus Munkholm
- Socialrådgiver Lone Vandborg
- Intern mediciner Bjarne Ørsted Lindhardt
- Pædiater Grete Teilmann
- Børne- og ungdomspsykiater Anne Lise Olssen
- Konsulent Pia Torpe Knudsen (lægmedlem)
- Politibetjent Claus Mackeprang (lægmedlem)

2.2 NÆVNETS OPGAVER I HOVEDTRÆK

Nævnets opgaver i 2020 har vedrørt følgende fire hovedområder:

- ◆ Klager over afgørelser truffet af Adoptionsrådet. Det drejer sig navnlig om klager over samrådets afslag på en ansøgning om godkendelse som adoptant. Nævnet behandler derudover klager over samrådet og samrådssekretariatets sagsbehandling i forbindelse med afgørelse af konkrete sager.
- ◆ Matchning af børn, der er frigivet til adoption nationalt, med adoptanter.
- ◆ Tilsyn med samrådet. Tilsynsvirksomheden med samrådet tilsigter navnlig at sikre en ensartet praksis på området.
- ◆ Indsamling, bearbejdning og formidling af viden om adoptionsområdet i såvel national som international sammenhæng.

Nævnets væsentligste opgaver fremgår af § 2 i forretningsordenen for nævnet.

Herudover har Ankestyrelsen mulighed for at anmode Adoptionsnævnet om udtalelser om konkrete eller generelle forhold af betydning for Ankestyrelsens tilsyn med den adoptionsformidlende organisation.

Nævnet besidder lægefaglige kompetencer, og Ankestyrelsen inddrager denne viden i forhold til vurderingen af et barns forhold.

Nævnet har en forpligtelse til at underrette Ankestyrelsen om alle forhold, der kan have betydning for tilsynet med den adoptionsformidlende organisation.

Endvidere har nævnet udpeget et antal børnelæger, som har til opgave at rådgive ansøgere, når de har fået stillet et barn i forslag.

Endelig besvarer nævnet løbende generelle henvendelser fra andre myndigheder, organisationer og privatpersoner.

2.3 ADOPTIONSNÆVNETS BEHANDLING AF KLAGER OVER ADOPTIONSSAMRÅDETS AFGØRELSER OG ÆNDRING AF DISSE

§

ADOPTIONSLOVEN § 25 B, STK. 3

Samrådets afgørelser i medfør af denne lov kan indbringes for Adoptionsnævnet inden 6 måneder efter samrådets afgørelse.

Nævnets behandling af en klagesag sker på grundlag af den undersøgelse, der er foretaget i Familieretshuset. Nævnet har dog mulighed for at beslutte, at der skal tilvejebringes nye oplysninger.

Nævnet behandler som udgangspunkt alle klagesager på et møde. Ansøgeren har mulighed for at fremmøde personligt for nævnet og redegøre nærmere for sine synspunkter over for nævnet. En del ansøgere vælger at benytte sig af denne mulighed. Nævnets votering i sagen foregår uden ansøgerens tilstedeværelse.

Når nævnet har truffet afgørelse i en klagesag, meddeles afgørelsen skriftligt direkte til ansøgeren. Der sendes en kopi af afgørelsen til Familieretshuset.

KLAGERNE TIL NÆVNET VEDRØRER OFTEST FØLGENDE:

- Afslag på godkendelse som adoptant i fase 1 eller fase 3 (se ordforklaring bagerst i beretningen)
- Samrådets beslutning om at iværksætte yderligere undersøgelser af ansøgerne i godkendelsesforløbet
- Samrådets afgørelse om at tilbagekalde en godkendelse som adoptant eller afslå at forlænge en godkendelse
- Matchningsforslag, herunder klager over samrådets afslag på udvidelse af ansøgernes godkendelse til at omfatte et konkret barn.

2.4 ADOPTIONSNÆVNETS MATCHNINGSKOMPETENCE

Nævnet har til opgave at anvise børn til national fremmedadoption. Hvis et barn født i Danmark skal bortadopteres, er det nævnets opgave at vælge de godkendte ansøgere (adoptanter), der skønnes bedst egnede til at adoptere det pågældende barn.

§

ADOPTIONSNÆVNET FORRETNINGSORDEN § 28

§ 28. Når et barn ønskes bortadopteret ved national adoption, foretager det pædiatriske medlem af nævnet en gennemgang af barnets sag. Voteringsgruppen, jf. § 27, stk. 2, udvælger efter indstilling fra det faste medlem i voteringsgrupperne herefter den af de godkendte ansøgere, der efter en konkret vurdering skønnes bedst egnet til at adoptere barnet.

Nævnet nedsætter en voteringsgruppe, der skal matche børn, der frigives til adoption, med ansøgere. Det pædiatriske medlem af nævnet gennemgår barnets sag, og voteringsgruppen udvælger herefter den af de ansøgere, der efter en konkret vurdering skønnes bedst egnet til at adoptere barnet.

Nævnets voteringsgruppe er således involveret, hver gang et barn frigives til bortadoption i Danmark. Voteringsgruppens arbejde og opgave er den samme, hvad enten barnet er frigivet med forældrenes samtykke og skal bortadopteres med det samme, eller barnet er frigivet uden forældrenes samtykke og skal placeres midlertidigt hos kommende adoptanter.

Ansøgerne udvælges blandt dem, der har tilkendegivet, at de ønsker at adoptere gennem national fremmedadoption, og hvor deres sag derfor er sendt til Adoptionsnævnet.

2.5 ADOPTIONSNÆVNETS TILSYN MED ADOPTIONSSAMRÅDET

§

ADOPTIONSNÆVNETS FORRETNINGSORDEN § 22

Stk. 1. Nævnet kan indkalde sager fra adoptionssamrådet til gennemgang.

Stk. 2. Nævnet underretter adoptionssamrådet om resultatet af gennemgangen.

Stk. 3. Nævnet kan ikke som led i sin tilsynsvirksomhed omgøre adoptionssamrådets afgørelser.

Nævnets tilsyn med samrådet har navnlig til formål at fremme størst mulig kvalitet og ensartethed i samrådets afgørelser. Nævnet har ikke mulighed for alene gennem sin funktion som klageinstans at sikre en høj grad af ensartethed i samrådets praksis, da nævnet kun behandler en mindre andel af samrådets afgørelser. Nævnet indkalder derfor med mellemrum en række sager til gennemgang i nævnet.

Nævnet har i 2020 ført tilsyn med samrådets afgørelser om afslag eller godkendelse til at adoptere et konkret barn, der falder uden for ansøgeren/ansøgernes godkendelsesramme i perioden 1. januar 2017 til 15. august 2019.

Derudover fører nævnet løbende tilsyn med børnenes helbredsmaessige forhold i internationale adoptionsager, hvor børnene er vurderet uden for ansøgernes godkendelse og derfor bliver behandlet i Adoptionsamrådet. I 2020 blev der ført tilsyn med samrådets sager fra perioden 1. januar til 30. juni 2019.

Derudover foretager nævnet som led i sin tilsynsvirksomhed en løbende orientering af samrådet om praksis, blandt andet

ved offentliggørelse af udvalgte nævnsafgørelser på hjemmesiden. Nævnet har offentliggjort en ny afgørelse i 2020 om fysisk helbred.

2.6 PÆDIATERVURDERINGER I ARTIKEL 17C-SAGER

Ankestyrelsen tager stilling til, om et adoptionsforløb kan fortsætte, når der er anvist et barn til adoptionsansøgere, der er vurderet at ligge inden for ansøgernes godkendelsesramme i overensstemmelse med artikel 17c i Haagerkonventionen. Denne stillingtagen indeholder både en kontrol af dokumentationen for frigivelsen af barnet til international adoption og en vurdering af barnets helbredsmæssige forhold. Behandlingen af matchningsforslag skal ske hurtigst muligt i Ankestyrelsen og som udgangspunkt inden for 1 uge efter modtagelsen af sagen fra organisationen.

Er barnet af den formidlende organisation vurderet at ligge uden for ansøgers godkendelsesramme, eller er den formidlende organisation i tvivl, ligger kompetencen til at vurdere matchningsforslaget i Adoptionsrådet.

Vurderingen af barnets helbredsmæssige forhold kræver lægefaglig bistand. Ankestyrelsen får faglig bistand hos nævnet, som har nedsat en voteringsgruppe, som består af tre medlemmer. Voteringsgruppen tager stilling til, om nævnet er enig i den formidlende organisations vurdering af, om barnet i forslag ligger inden for ansøgers godkendelse. Hvis barnet ikke (som vurderet af organisationen) ligger inden for godkendelsen, vil det kræve en udvidelse af ansøgers godkendelse. Voteringsgruppen bestod i 2020 af pædiater Grete Teilmann, pædiater Charlotte Olesen samt børne- og ungdomspsykiater Anne Lise Olsen. Formanden orienteres løbende om alle sager og vurderinger.

Hvis nævnet vurderer, at barnet ligger inden for ansøgernes godkendelse, fortsætter matchningsprocessen. Nævnet følger sagerne på nævnsmøderne og bliver ligeledes løbende orienteret af Ankestyrelsen om samrådets behandling af matchningsforslag (se kapitel 4 om nævnets tilsyn med samrådets behandling af sagerne).

I 2020 udtalte nævnet (voteringsgruppen) sig i 26 sager om matchningsforslag.

I 3 af sagerne havde ansøgerne en almen godkendelse og i 23 sager en generel godkendelse efter de nugældende regler. Nævnet var enig i alle vurderinger af barnet foretaget af organisationen. 3 sager blev vurderet to gange af nævnet, grundet

en længerevarende proces i afgiverlandet. I visse samarbejdslande er artikel 17c-processen todelt, sådan at de helbredsmæssige oplysninger vurderes først, og efterfølgende vurderes frigivelsen af barnet i afgiverlandet. Grundet corona-pandemien går der i nogle sager væsentlig længere tid mellem de to processer. I den mellemliggende periode kan barnets helbredsmæssige forhold have ændret sig eller blevet yderligere belyst, hvorfor barnets helbredsmæssige oplysninger forelægges nævnet på ny.

Adoptionssamrådet behandlede i 2020 4 sager om godkendelse af matchningsforslag, hvor barnet var vurderet uden for ansøgernes godkendelsesramme.

2.7 NÆVNETS RÅDGIVENDE BØRNELÆGER

Nævnet har i 2020 haft 4 rådgivende børnelæger tilknyttet. Deres opgave er at rådgive ansøgerne om de helbredsmæssige og psykosociale forhold, der gør sig gældende for det barn, de har fået bragt i forslag.

Familieretshuset har også mulighed for at søge rådgivning hos nævnets børnelæger i forbindelse med matchninger.

Ansøgere, der skal tage stilling til et barn i forslag, har således mulighed for at få gratis rådgivning hos nævnets børnelæger. Ansøgerne skal henvende sig til den børnelæge, der dækker den region, hvor ansøgerne bor.

Kontaktoplysninger på de tilknyttede børnelæger findes på nævnets hjemmeside.

Nævnets børnelæger har alene en rådgivende rolle, og de skal derfor ikke tage stilling til, om det foreslåede barn ligger inden for eller uden for ansøgernes godkendelse.

Rådgivningen er alene et tilbud til ansøgerne, og ansøgerne bestemmer selv, hvilke dokumenter de eventuelt ønsker at drøfte med den rådgivende børnelæge. Rådgivningen vil ikke munde ud i en skriftlig erklæring om barnets helbredsforhold.

Ansøgere, der ønsker at gøre brug af muligheden for at tale med en rådgivende pædiater, er faldende.

I 2020 ydede nævnets børnelæger rådgivning til ansøgere i 6 tilfælde.

FORDELING AF RÅDGIVNINGSTIMER

	2018	2019	2020
Rådgivninger i alt	20	10	6
Rådgivningstimer i alt	58	35,5	19
Rådgivningens varighed i gennemsnit	2,9 timer	3,2 timer	3,6 timer

Alle rådgivninger i 2020 foregik telefonisk.

De 6 rådgivninger er givet i forbindelse med matchninger foretaget af DIA og Adoptionsnævnet. 83 % af alle rådgivninger er ydet i forbindelse med matchning af et barn fra Danmark.

I alle matchninger har Adoptionsnævnets eksterne rådgivere været enige i vurderingen af barnet.

Børnelægerne vurderer selv, hvordan rådgivningen mest hensigtsmæssigt kan gennemføres, herunder om rådgivningen skal ske telefonisk, under hjemmebesøg eller på anden måde.

Kapitel 3

Nationale adoptioner

Nævnet varetager opgaven med at anvise børn født i Danmark til godkendte adoptanter med henblik på national fremmed-adoption.

Ansøgere, der ønsker national adoption, skal gennemgå det fæseopdelte godkendelsessystem. De skal derfor på et adoptionsforberedende kursus på lige fod med ansøgere, der ønsker international adoption.

3.1 PROCEDUREN VED ANVISNING AF BØRN TIL NATIONAL ADOPTION

Det er Adoptionsnævnet, der administrerer den nationale liste over ansøgere, der ønsker at adoptere et barn, der er frigivet til adoption i Danmark. Det er således Adoptionsnævnet, der vælger den eller de ansøgere, som nævnet skønner bedst egnede til at adoptere et bestemt barn.

På den nationale liste matches børn ikke med adoptanter ud fra et anciennitetsprincip. Ansøgerne bliver altså ikke valgt efter, hvor lang tid de har stået på listen.

Når Familieretshuset sender en ansøgers sag til Adoptionsnævnet, så ansøgeren kan komme på den nationale liste, foretager en voteringsgruppe i nævnet bestående af tre medlemmer en gennemgang af sagen og gør sig bekendt med de oplysninger i sagen, der kan få betydning, når der skal vælges en ansøger til et konkret barn. Voteringsgruppen bestod i 2020 af nævnets formand Thomas Lohse, psykolog Dorthe Bredesen og Lone Vandborg, der er socialrådgiver og fast medlem af voteringsgruppen.

Når et barn ønskes bortadopteret ved national adoption, foretager det pædiatriske medlem af nævnet, Grete Teilmann, en gennemgang af barnets helbredsmæssige forhold, herunder om barnet falder inden for eller uden for den generelle godkendelsesramme. Voteringsgruppen udvælger herefter den ansøger på den nationale liste, der efter en konkret vurdering skønnes bedst egnet til at adoptere barnet.

I forbindelse med vurderingen af, hvilken ansøger, der er bedst egnet til at adoptere et konkret barn, har bl.a. følgende forhold betydning:

- ◆ At barnet placeres i en passende geografisk afstand fra de biologiske forældre og deres netværk – for at minimere sandsynligheden for, at anonymiteten brydes.
- ◆ At de biologiske forældres ønsker til barnets kommende forældre og miljø så vidt muligt respekteres.
- ◆ At der i adoptivforældrenes baggrund er forhold, værdier og interesser, som stemmer overens med de biologiske forældres. Dette kan fx have betydning, hvis børnene senere i livet vil søge tilbage til deres biologiske familie, og for adoptivfamiliens mulighed for at støtte barnets medfødte evner.
- ◆ At ansøgerne har indsigt og rummelighed i forhold til barnets eventuelle familiære dispositioner for sygdomme eller fysiske og psykiske handicap.
- ◆ At hel- og halvsøskende som udgangspunkt placeres i samme familie.
- ◆ Den tid, ansøgerne har stået på den nationale liste, spiller også ind i vurderingen.

Når voteringsgruppen har udvalgt den ansøger eller det ansøgerpar, der skønnes bedst egnede til at adoptere barnet, giver nævnet besked til Familieretshuset, som herefter orienterer ansøgerne om nævnets beslutning.

I sager med børn med helt særlige behov kan proceduren være, at barnet bliver omtalt anonymt til flere udvalgte familier fra den nationale venteliste. Blandt de familier, der tilkendegiver, at de ønsker at adoptere det konkrete barn, vælger Adoptionsnævnet den familie, der findes bedst egnet. Det har i enkelte tilfælde vist sig ikke at være muligt at finde en familie, idet der ikke har været familier, der har ønsket at adoptere et konkret barn.

3.2 STATISTIK OVER NÆVNETS SAGSBEHANDLINGSTID

I 2020 var nævnets gennemsnitlige sagsbehandlingstid i de 40 nationale bortadoptionssager 24 dage (mellem 5 og 112 dage).

Der har været enkelte sager, hvor sagsbehandlingstiden lå på henholdsvis 72, 109 og 112 dage. I alle tre sager har Adoptionsnævnet afventet yderligere oplysninger på barnet, før en matchning kunne gennemføres.

Sagsbehandlingstiden omfatter perioden, fra nævnet modtog sagen, til barnet blev matchet med en familie. I 2019 var den gennemsnitlige sagsbehandlingstid 34 dage, og i 2018 var den gennemsnitlige sagsbehandlingstid 22 dage.

At sagsbehandlingstiden svinger så meget, skyldes blandt andet, at det i nogle situationer er vanskeligt at finde et match, hvis barnet har særlige behov. Disse børn kan anonymt blive omtalt for flere ansøgere der er godkendt som adoptanter, som vil få mulighed for at tilkendegive, om de ønsker at gå videre i processen om adoption af det konkrete barn.

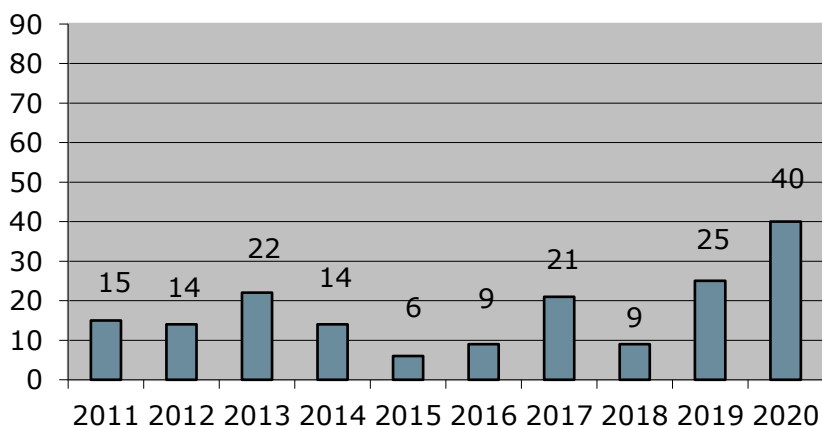
3.3 STATISTIK OM BØRN, BIOLOGISK OPHAV OG GODKENDTE ADOPTANTER

Adoptionsnævnet har i 2020 matchet 40 børn til national adoption. 24 af børnene er frigivet uden de biologiske forældres samtykke, og 16 af børnene er frigivet med samtykke fra de biologiske forældre.

24 af adoptanterne (60 %), som blev matchet med et barn i 2020, havde ikke tidligere adopteret eller havde biologiske børn. 5 af adoptanterne (13 %) havde tidligere adopteret nationalt, og 4 adoptanter (10 %) havde tidligere adopteret internationalt.

De seneste 10 års udvikling i antallet af børn til national adoption fremgår af diagrammet nedenfor.

Børn anvist til national adoption i perioden 2011 - 2020

BØRNENES ALDER PÅ MATCHNINGTIDSPUNKTET

	Alle børn	Med samtykke	Uden samtykke
3 – 4 måneder	10	9	1
5 – 6 måneder	7	4	3
7 – 12 måneder	9	1	8
13 – 24 måneder	10	2	8
25 – 36 måneder	4	0	4
37 måneder eller mere	0	0	0
Alder i gennemsnit	11 måneder	6,7 måneder	14,6 måneder
I alt	40	16	24

Som det fremgår af ovenstående tabel, har børnenes alder på matchningstidspunktet i gennemsnit været 11 måneder.

Børn, der frigives til adoption uden samtykke fra de biologiske forældre, er i gennemsnit en del ældre end de børn, der bortadopteres med samtykke fra de biologiske forældre.

39 børn har været anbragt i plejefamilie før adoptionen. 2 børn har været på en forældre-barn institution. Et af de 2 børn har både været i plejefamilie og på forældre-barn institution.

For de to børn, der har været på institution, gør sig gældende, at de har opholdt sig der sammen med deres biologiske forældre.

Et barn har således opholdt sig på forældre-barn institution med sine biologiske forældre, inden barnet blev placeret i en plejefamilie.

Oplysninger om de bortadopterede børn

REGION, DER HAR AFGIVET BØRNENE

Region	Antal	Procent
Region Hovedstaden	7	17,5 %
Region Sjælland	8	20,0 %
Region Syddanmark	11	27,5 %
Region Midtjylland	13	32,5 %
Region Nordjylland	1	2,5 %
I alt	40	100 %

REGION, DER HAR MODTAGET BØRNENE

Region	Antal	Procent
Region Hovedstaden	19	47,5 %
Region Sjælland	6	15,0 %
Region Syddanmark	4	10,0 %
Region Midtjylland	9	22,5 %
Region Nordjylland	2	5,0 %
I alt	40	100 %

Biologisk familie

Om de biologiske fædre

I 79 % af sagerne har det været muligt at registrere en far til børnene.

Den gennemsnitlige alder på de biologiske fædre på tidspunktet for matchningen er 35 år. Den yngste biologiske far var 22 år, og den ældste var 55 år.

87 % af faderskabssagerne blev afsluttet i Familieretshuset, og 13 % af sagerne er afsluttet i retten.

47 % af de biologiske fædre har gennemført grundskolen/folkeskolen, og kun enkelte (9 %) har gennemført en erhvervsuddannelse eller en gymnasial uddannelse.

OPLYSNINGER OM DE BIOLOGISKE FÆDRES HELBREDSFORHOLD

Forhold	Procent
Vurderet sunde og raske	22 %
Oplyst at have psykiske eller fysiske vanskeligheder	18 %
Oplyst at have udfordringer intellektuelt	47 %
Oplyst at have konkret sygdom/syndrom (fx ADHD, mental retardering, autisme)	28 %
Oplyst at have misbrug af rusmidler (alkohol eller stoffer)	9 %

Note: Antallet summer mere end 100 %, da man kan optræde i flere kategorier.

Om de biologiske mødre

Den gennemsnitlige alder på de biologiske mødre på tidspunktet for matchningen er 31 år. Den yngste biologiske mor var 23 år, og den ældste var 47 år.

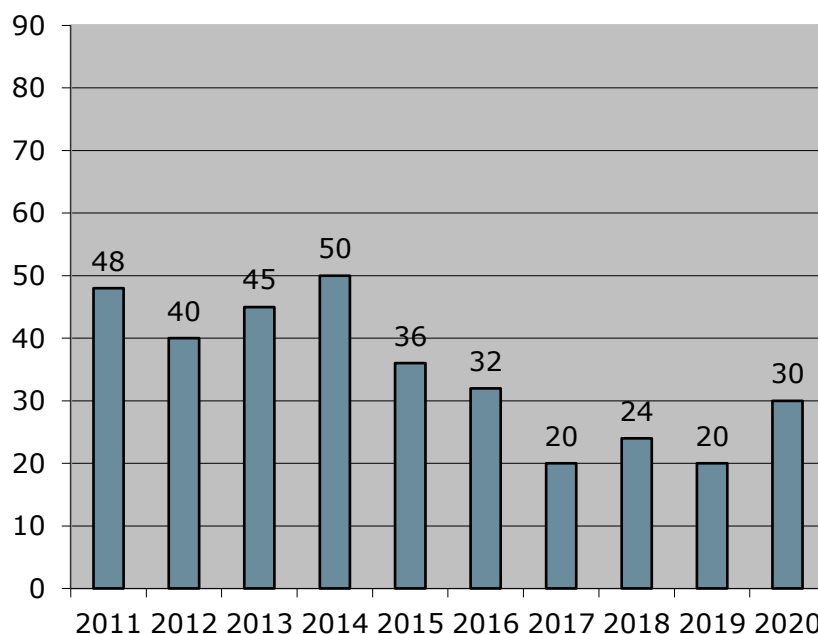
55 % af de biologiske mødre har gennemført grundskolen/folkeskolen. 28 % har gennemført en gymnasial uddannelse eller taget en erhvervsuddannelse.

OPLYSNINGER OM DE BIOLOGISKE MØDRES HELBREDSFORHOLD

Forhold	Procent
Vurderet sunde og raske	25 %
Oplyst at have psykiske eller fysiske vanskeligheder	6 %
Oplyst at have udfordringer intellektuelt	40 %
Oplyst at have konkret sygdom/syndrom (fx ADHD, mental retardering, autisme)	35 %
Oplyst at have misbrug af rusmidler (alkohol eller stoffer)	0 %

Note: Antallet summer mere end 100 %, da man kan optræde i flere kategorier.

Antal nye tilmeldinger til den nationale liste gennem de seneste 10 år

I 2020 er der sket en stigning i antallet af tilmeldinger fra godkendte adoptanter på national liste, idet der kom 30 nye ansøgere på Adoptionsnævnets liste.

Alder på adoptanterne

I 2020 havde kvinden/adoptant 1 en gennemsnitlig alder på 38,1 år (mellem 27 og 49 år).

Til sammenligning havde kvinden/adoptant 1 en gennemsnitlig alder på 38,8 år (mellem 30 og 45 år) i 2019.

Manden/adoptant 2 havde i 2020 en gennemsnitlig alder på 38,1 år (mellem 28 og 48 år). Til sammenligning var den gennemsnitlige alder i 2019 39,7 år (mellem 32 og 48 år). Der er således observeret et fald i alderen på begge ansøgere.

TID PÅ VENTELISTE

	Observeret minimum	Observeret maksimum	gennemsnit
Ventetid i måneder	1 måned	123 måneder	19,3 måneder

I 2019 var det observerede minimum på 23 måneder. Den store forskel i minimumstiden skal ses i lyset af, at der i 2020 i perioder har været meget få ansøgere på den nationale liste.

Begrundelser for henlæggelse af sager på den nationale venteliste i 2020

Der er 51 ansøgere, der har stået på den nationale liste i 2020, som har fået deres sag henlagt. For langt størstedelen (78 %) svarende til 40 sager skyldtes dette, at ansøgerne blev matchet med et barn.

De resterende 11 sager er henlagt med begrundelsen om graviditet hos ansøger, skilsmisse, tilbagekaldelse af godkendelsen i Familieretshuset eller at godkendelsen er udløbet.

3.4 MIDLERTIDIG PLACERING

Den 1. juli 2019 blev der indført en adgang i sager om adoption uden samtykke til at flytte et barn til kommende adoptanter, inden domstolsbehandlingen af Ankestyrelsens sag er afsluttet. Barnet kommer i "midlertidig placering" hos barnets kommende adoptanter. Adoptionsnævnet matcher barnet med adoptanter, der er godkendte ansøgere på den nationale liste, når Ankestyrelsen har truffet afgørelse om frigivelse. De kommende adoptanter får forældremyndighed og forsørgelsespligt over barnet, men det endelige familieskifte sker først, efter sagen er færdigbehandlet ved domstolene, hvor der kan udstedes adoptionsbevilling.

I 2020 er 22 børn blevet midlertidigt placeret hos kommende adoptanter. Der er efterfølgende udstedt bevilling vedrørende 8 af børnene. De resterende 14 børns sager er endnu ikke færdigbehandlede ved domstolene.

Børnene var i gennemsnit 13,7 måneder, da de blev midlertidigt placeret og flyttede hjem til de kommende adoptanter. De 8 børn, der er blevet adopteret efter at have været i midlertidig placering, var i gennemsnit 7,6 måneder hos adoptanterne, inden adoptionen blev gennemført.

I 2019 blev to børn midlertidigt placeret. I begge tilfælde er adoptionen gennemført, og de var i gennemsnit i midlertidig placering i 4,5 måneder.

3.5 INDLÆG FRA ET NÆVNSMEDLEM

Mit navn er Lone Vandborg. Jeg fik i april 2016 den enestående mulighed for at blive socialfagligt medlem af Adoptionsnævnet, hvor jeg nu sidder for anden og desværre også sidste periode, da nævnsmedlemmer maksimalt kan være udpeget til nævnet i 8 år. Jeg er uddannet socialrådgiver og har de sidste 16 år været leder af en familieafdeling. Jeg har primært arbejdet inden for børn og unge området i kommunalt regi, hvor jeg gennem mit arbejde løbende har kontakt med adopterede børn, unge og deres forældre.

Arbejdet i nævnet giver mig en mulighed for at bruge mine erfaringer fra det daglige arbejde med udsatte børn, unge og deres familier samtidig med, at jeg får et større indblik i, hvor stor betydning det kan have for børn og unge, at de er adopterede.

Mit virke i Adoptionsnævnet kan opdeles i to opgaver: dels forberedelse og deltagelse i nævnets møder dels matchning af danske børn til adoptanter – det vi i daglig tale kalder national adoption.

Adoptionsnævnet har bl.a. til opgave at behandle klagesager fra ansøgere, der af samrådet ikke er blevet godkendt som adoptanter eller, hvor samrådet har trukket adoptionsgodkendelsen tilbage. Ansøgerne har kun denne ene klageadgang, hvor de har mulighed for at møde for nævnet og forelægge deres sag mundtligt. Forud for mødet har det enkelte nævnsmedlem sat sig grundigt ind i sagen – herunder begrundelse for afslag samt ansøgernes argumenter for godkendelse. Vi i nævnet er meget opmærksomme på, hvorledes det påvirker ansøgere at møde i nævnet og forsøger efter bedste evne at tage hensyn til det, når vi møder ansøgerne og forsøger at skabe et så trygt og fortroligt rum som muligt. Ansøgerne forelægger deres argumenter for en godkendelse og nævnet har mulighed for at stille spørgsmål til dem. Derefter forlader ansøgerne mødet, nævnet drøfter sagen og træffer afgørelse om enten stadfæstelse af samrådets afgørelse eller ændring af afgørelse. I nogle tilfælde træffer nævnet afgørelse om, at der skal indhentes yderligere oplysninger som f.eks. psykologisk undersøgelse, lægelige udtalelser enten psykiatriske eller somatiske. Under sagens drøftelse er der plads til refleksion og udveksling af synspunkter, hvilket jeg sætter stor pris på – herunder at alle medlemmers holdninger gør sig gældende i forhold til at træffe en endelig beslutning, og at nævnet altid lægger til grund for afgørelsen, hvad der vil være til barnets bedste.

I forhold til matchning af danske børn til adoptanter har jeg en meget væsentlig rolle, idet det er mit ansvar at udpege og

bringe ansøgere i forslag til det konkrete barn, der ønskes adopteret enten frivilligt eller ved tvangsadoption. Sagens akter samt pædiatrisk vurdering udarbejdet af nævnets børnelæge er det baggrundsmateriale, der indgår i matchningen sammen med adoptanters ansøgning. Mine forslag til matchning forelægges skriftligt for voteringsgruppens to øvrige nævnsmedlemmer, der pt. består af formanden for adoptionsnævnet samt en psykolog.

Ved matchningen lægges bl.a. vægt på, at der er en vis geografisk afstand mellem adoptanter og biologiske forældre. Når der er tale om frivillige adoptioner, tages der desuden hensyn til, om de biologiske forældre har særlige ønsker til kommende adoptanter. Det kan være ønsker om, adoptanten er enlig, den seksuelle orientering, eller ønsket om at barnet skal have søskende eller være enebarn. Desuden lægger jeg vægt på at finde adoptanter, hvor der kan være fælles træk mellem biologiske forældre og de kommende adoptivforældre som f.eks. opvækst, uddannelse eller fritidsinteresser. Ovenstående er med tanke på, at barnet har mulighed for at opsøge sine biologiske forældre, og at der dermed kan være en vis genkendelighed både hos barnet og de biologiske forældre.

I forhold til adoptioner uden samtykke er der sket en markant udvikling i antallet de seneste år. I 2020 blev der bortadopteret 40 børn, hvoraf ca. 2/3 var adoptioner uden de biologiske forældres samtykke. Det er Ankestyrelsen, der efter indstilling fra kommunernes børn og unge udvalg træffer afgørelse om adoption uden samtykke. Det skal være sandsynliggjort, at de biologiske forældre varigt ikke vil være i stand til at tage vare på barnet.

Biologiske forældre har mulighed for at indbringe Ankestyrelsens afgørelse til byretten, hvilket stort set alle forældre vælger at gøre. En klage over afgørelsen bremser dog ikke selve matchningsprocessen, idet barnet da bliver midlertidigt placeret hos de kommende adoptanter. Ved midlertidig placering er der særlig opmærksomhed på, hvorledes adoptanterne forholder sig til at tage imod et barn, som de muligvis ikke efterfølgende kan adoptere, hvis retten giver biologiske forældre medhold. Adoptanterne har forholdt sig til denne udfordring og véd, at det er et vilkår ved adoption uden samtykke. Ved midlertidig placering matches der primært med ansøgere, der ikke har børn i forvejen. Flere ansøgere, der har børn i forvejen, har udtrykt bekymring for, hvorledes børnene vil reagere, såfremt de skal tage afsked med en kommende søskende.

Afslutningsvis vil jeg sige, at jeg sætter stor pris på at være en del af det meget vigtige arbejde med at finde de rette adoptanter til det enkelte barn og dermed være med til at sikre barnets fremtid.

Kapitel 4

Adoptionsnævnets behandling af konkrete sager

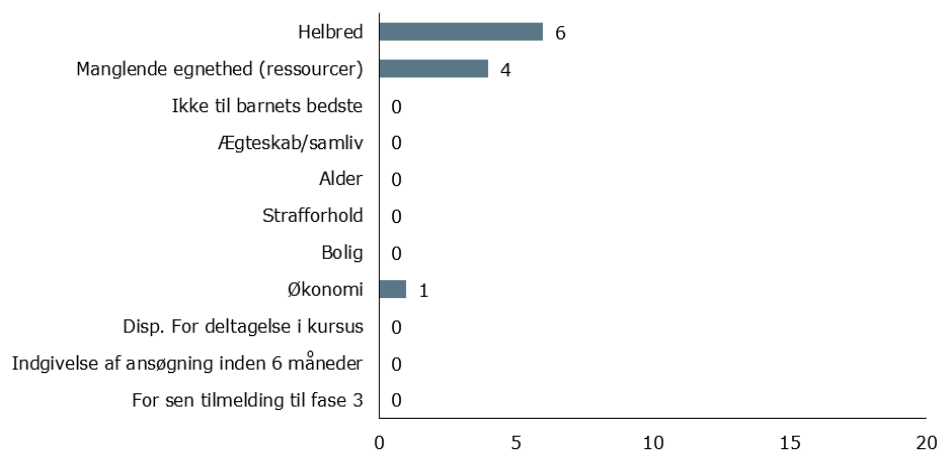
4.1 KLAGER OVER ADOPTIONSSAMRÅDETS AFGØRELSER

Adoptionsnævnet har til opgave at behandle klager over afgørelser truffet af Adoptionsrådet. Ansøgerne kan fx få afslag i godkendelsesprocessen, dvs. i fase 1 eller fase 3. Adoptionsrådet kan også tilbagekalde en allerede givet godkendelse. Det gør rådet, hvis betingelserne for at blive godkendt som adoptant ikke længere er opfyldt, eller ansøgeren i øvrigt ikke kan anses for egnet som adoptant.

I 2020 behandlede Adoptionsnævnet 11 klager over Adoptionsrådets afgørelser i godkendelsessager. I 2018 og 2019 behandlede nævnet henholdsvis 16 og 14 klagesager.

4.2 BEGRUNDELSER FOR SAMRÅDETS AFSLAG I 2020 (KLAGESAGER)

Begrundelser for rådernes afslag 2020 (antal)

4.3 NÆVNETS AFGØRELSER I GODKENDELSESSAGER I 2020

NÆVNETS AFGØRELSER I GODKENDELSESSAGER

Afgørelser	Antal
Stadfæstelse af samrådets afgørelse (om afslag, delvis godkendelse eller iværksættelse af yderligere undersøgelser)	5
Ændring af samrådets afgørelse (ændring af afslag til godkendelse, delvis godkendelse eller til fortsat behandling i samrådet)	6
I alt	11

4.4 OFFENTLIGGJORTE AFGØRELSER

4.4.1

Fysisk Helbred, Efter godkendelsen

Brystkræft, Tilbagekaldelse af godkendelsen

Samrådet tilbagekaldte i december 2019 et ansøgerpars godkendelse. Tilbagekaldelsen var begrundet i, at ansøgerinden i efteråret 2019 var blevet diagnosticeret med brystkræft og efterfølgende var blevet opereret herfor.

Adoptionssamrådet lagde ved afgørelsen vægt på, at der ved brystkræft er større risiko for sent optrædende tilbagefald end ved andre kræftformer, hvorfor godkendelsen tilbagekaldtes.

Adoptionsnævnet ændrede den 2. september 2020 samrådets afgørelse.

Nævnet lagde vægt på, at ansøgerinden havde fået foretaget en mastektomi af det ene bryst efter fund af en tumor i brystet.

Nævnet lagde også vægt på, at det af hospitalets journaler fremgik, at ansøgerinden ikke skulle gennemgå strålebehandling eller kemoterapi, fordi tumoren var lille (10 mm i diameter), og fordi der ikke var konstateret spredning til lymfeknuderne.

Nævnet lagde derudover vægt på, at ansøgerindens overlevbarhed – ud fra objektive, individuelle beregninger – ikke var

betydelig. Sandsynligheden for, at ansøgerinden vil dø af brystkræft i løbet af de næste 20 år var 0,8% højere end for kvinder på samme alder i den generelle danske befolkning.

Kapitel 5

Særlige temaer

5.1 UDVIKLINGEN I ALDER OG VENTETIDER 2018-2020

Adoptionsnævnet udarbejder en statistisk opgørelse over udviklingen i adoptanternes alder ved godkendelse og på tidspunktet, hvor barnet kom til adoptivfamilien. Nævnet udarbejder ligeledes en statistik i forhold til børnenes alder på det tidspunkt, hvor de kom til adoptivfamilien.

Hensigten er at belyse udviklingen og de eventuelle forandringer, der finder sted fra år til år, set i sammenhæng med den øvrige udvikling på det internationale adoptionsområde.

Nævnets sekretariat har modtaget oplysninger om alle, der i 2020 har adopteret et barn gennem DIA.

Oplysningerne viser et fortsat fald i den internationale adoptionsformidling. I 2020 er der således kun hjemtaget 22 børn. Til sammenligning blev der i 2019 hjemtaget 43 børn, og i 2018 blev der hjemtaget 77 børn.

Ventetiden for dem, der i 2020 har hjemtaget et barn via international adoptionsformidling, lå i gennemsnit på 58 måneder. Til sammenligning har ventetiden i de sidste 4 år ligget på mellem 45 og 52 måneder.

Adoptanternes gennemsnitlige alder på godkendelsestidspunktet er faldet fra 37,9 år i 2019 til 36,5 år i 2020. Det samme gør sig gældende for den gennemsnitlige aldersforskel mellem adoptant og barn, som er faldet fra 38,8 år i 2019 til 38,5 år i 2020.

Hele rapporten om udviklingen af alder og ventetider 2018-2020 kan læses på Adoptionsnævnets hjemmeside.

5.2 TILSYN MED BEHANDLINGEN AF SAGER EFTER ARTIKEL 17C I HAAGERKONVENTIONEN

Ankestyrelsen har ansvaret for at føre tilsyn med børnenes helbredsmæssige og psykosociale forhold i de sager, hvor barnet ligger uden for ansøgernes aktuelle godkendelsesramme, og som derfor behandles af adoptionssamrådet.

Ankestyrelsen har til brug for tilsynet bedt Adoptionsnævnet om at gennemgå de helbredsmæssige og psykosociale oplysninger på barnet i de pågældende sager for at vurdere, om nævnet er enig i DIA's – og samrådets – vurdering af barnet.

I perioden 1. juli 2019 til 31. december 2019 har nævnet modtaget 9 sager, som samrådet har behandlet om artikel 17c, hvor barnet er vurderet til at ligge uden for ansøgenes godkendelsesramme, hvor nævnet ikke tidligere har fået forelagt sagen.

De sager, som Adoptionssamrådet har behandlet fra 1. januar 2020 til 31. december 2020, behandles på et nævnsmøde den 1. juni 2021.

Formålet med gennemgangen er at tilvejebringe et overblik over sagerne i forhold til den helbredsmæssige vurdering af barnet i forhold til den nugældende godkendelsesramme.

Nævnet var enig i DIA's vurdering i 8 ud af 9 sager. En sag havde DIA sendt til samrådet, da DIA var i tvivl om, hvorvidt barnet faldt inden for eller uden for ansøgenes godkendelsesramme. I denne sag fandt samrådet, at barnet lå uden for ansøgenes godkendelse. Nævnet var ikke enig i denne vurdering.

Nævnet orienterede Adoptionssamrådet og Ankestyrelsen om tilsynet.

5.3 TILSYN MED SAMRÅDETS AFGØRELSER OM UDVIDELSE AF ANSØGERES GODKENDELSER

Adoptionsnævnet besluttede i 2019 at indkalde alle sager fra Familieretshuset, hvor Adoptionssamrådet havde truffet afgørelse i en konkret matchningssag i perioden 1. januar 2017 indtil 15. august 2019. Nævnet bad om alle sager, hvor samrådet havde truffet afgørelse om afslag eller godkendelse til at adoptere et konkret barn, der faldt uden for ansøgeren/ansøgenes godkendelsesramme.

Nævnet modtog i alt 56 sager. 1 sag faldt uden for tilsynet, da der var tale om godkendelse til at adoptere en søskende til et barn, som adoptanterne allerede havde, og barnet faldt inden for godkendelsesrammen.

Der blev udvalgt 22 sager, som blev gennemgået.

På nævnsmøde den 4. marts 2020 blev tilsynet behandlet.

Tilbagemeldingen til samrådet på baggrund af tilsynet lød blandt andet på, at der i sager, hvor der matches ansøgere med et barn, der ligger uden for ansøgenes godkendelsesramme aldersmæssigt, skal foretages en konkret vurdering af, om der er særlige forhold hos barnet, der taler for at lave en

aldersdispensation. Nævnet henviste i den forbindelse til nævnets henstilling af 27. februar 2006 om dispensation fra alderskravet i medfør af godkendelsesbekendtgørelsens § 6, stk. 2, nr. 3 (nu § 21, stk. 2, nr. 2) vedrørende særlige omstændigheder.

Nævnet bemærkede også generelt, at det er nævnets holdning, at Familieretshuset bør afholde en samtale med ansøgerne, når der ansøges om udvidelse af godkendelse til et konkret barn. Nævnet mente, at det er nødvendigt for, at samrådet kan vurdere, om ansøgerne har de fornødne ressourcer til adoption af det konkrete barn.

Endelig påpegede nævnet generelt nødvendigheden af, at samrådet begrunder afgørelser om udvidelse af godkendelse til et konkret barn, uanset om der er tale om afslag på eller imødekommelse af ansøgning om udvidelse af godkendelsen til det konkrete barn.

Nævnet afrapporterede herudover enkeltvist på sagerne.

5.4 MANGLEN PÅ ADOPTANTER

Nævnet har gennem 2020 været meget optaget af det lave antal godkendte ansøgere på den nationale liste. Dette skal særligt ses i lyset af, at antallet af børn, der frigives til national adoption, gennem de seneste år er steget markant.

Nævnets formand har i den forbindelse løbende gjort ministeren og ministeriet opmærksom på problemet.

Nævnets vigtigste opgave i matchningsprocessen er at finde den eller de godkendte ansøgere, der er bedst egnede til at tage sig af netop det konkrete barn, der er frigivet til adoption. Det kræver, at der er flere familier at vælge imellem. Det kræver også, at der er flere forskellige slags familier. Der er ikke en bestemt familietype/-form, der er at foretrække. Det er mangfoldigheden i udbuddet af familier og geografien, der er afgørende for, at matchningen så vidt muligt sikres til barnets bedste.

Når antallet af godkendte ansøgere falder på den nationale liste, kan dette betyde, at der må gås på kompromis med de sædvanlige matchningshensyn, og nævnet vil ikke kunne varetage opgaven i en ønskelig grad.

Samtidig kan det få den konsekvens, at et barn, der bliver frigivet til adoption i Danmark, ikke kan få en adoptivfamilie,

men i stedet må afvente en familie eller blive anbragt i en eller flere plejefamilier barndommen ud. Denne situation er dog ikke opstået i 2020 på grund af mangel på adoptanter.

5.5 MØDE OM HJEMTAGELSESPROCESSEN FOR BØRN, DER ER FRIGIVET TIL NATIONAL FREMMEDADOPTION

Nævnet tog i 2020 initiativ til at afholde et møde om hjemtagelsesprocessen i sager om national fremmedadoption. Mødet blev afholdt i august 2020 i Ankestyrelsens lokaler. Baggrunden for mødet var en henvendelse fra PAS-rådgiverkorpset, som havde oplevet udfordringer i fase 4 i de nationale sager. I den forbindelse fandt nævnet det relevant at se på, om hjemtagelses- og udslusningsprocessen er tilrettelagt så hensigtsmæssigt som muligt.

Det var ønsket på mødet at belyse, hvor i processen, der er udfordringer, og hvad der fungerer godt. Samtidig skulle det anskueliggøres, hvilke hensyn, der skal varetages ved hjemtagelsen af et barn. Et særligt fokus, foruden hensynet til barnet, var at se på tidsperspektivet for alle involverede parter i processen.

Tidsperspektivet har blandt andet betydning for adoptanterne. De skal nå at gøre klar til at modtage et lille barn rent praktisk, samtidig skal de have den obligatoriske PAS-rådgivning i fase 4, og så skal de have fokus på – så vidt muligt – at blive psykologisk klar. Plejefamilien, hvor barnet er anbragt, kan også have behov eller et familieliv, der skal indtænkes i hjemtagelsesprocessen. Derudover er der det overskyggende hensyn til barnet og varetagelsen af barnets behov gennem processen. Hvis der har været samvær med de biologiske forældre, skal der også være tid til et farvelsamvær mellem barn og forældre.

Nævnet havde til mødet i august 2020 inviteret forskellige interessenter, der alle kunne bidrage til at belyse hjemtagelsesprocessen fra forskellige vinkler. Deltagerne var blandt andet repræsentanter fra en kommune, VISO og Ankestyrelsens adoptionssekretariat. Derudover modtog nævnet input fra Familieretshuset og yderligere en kommune.

Det blev diskuteret, hvordan processen opleves af de forskellige interessenter, og om det er hensigtsmæssigt at lave en generel retningslinje om, hvor lang tid, der skal gå fra adoptanterne matches med barnet, til hjemtagelsen begynder.

Derudover kom deltagerne ind på:

- ◆ hensynet til, at barnet kan starte sin tilknytning til adoptivfamilien hurtigst muligt,
- ◆ hensynet til, at adoptanterne skal være klar og velforberejede til opgaven,
- ◆ hvordan plejefamilierne skal medvirke i processen, og
- ◆ kommunens tilrettelæggelse/planlægning af processen.

Nævnet arbejder i 2021 på at opdatere nævnets henstilling om udslusningsforløb ved nationale adoptioner af 24. august 2016, hvor de erfaringer, der kom frem på mødet om hjemtagelsen, inddrages og indarbejdes.

Kapitel 6

Statistik om Familieretshusets afgørelser om godkendelser

Ifølge Adoptionsnævnets forretningsorden er en af nævnets opgaver at indsamle, bearbejde og formidle viden om adoption. Nævnet laver derfor årligt en statistisk opgørelse over afgørelser i sager om godkendelse til adoption. Tallene i kapitlet er baseret på indberetninger fra Familieretshuset.

6.1 AFGØRELSE OM GODKENDELSE SOM ADOPTANT

I 2020 traf Familieretshuset 63 afgørelser om godkendelse som adoptant. I 2019 blev der truffet 69 afgørelser.

AFGØRELSE I FAMILIERETSHUSET

Afgørelser i Familieretshuset	2019	2020
Afgørelser i alt	69	63
Godkendelser efter fase 3 (hele eller delvise godkendelser)	48	38*
Samlet godkendelsesprocent	70%	60%*
Afslag efter fase 1	14	18
Afslag efter fase 3	7	6
Afslag i alt	21	24*
Afslagsprocent fase 1	20%	29%
Afslagsprocent fase 3	10%	14%
Samlet afslagsprocent	30%	38%*

Note: * Procenterne summer ikke, da én sag er udgået mellem 1 og 3 fase. I en sag blev der givet tilsagn om, at sagen kunne fortsætte efter fase 1, men der er efterfølgende ikke truffet afgørelse i fase 3. Sagen indgår derfor ikke i opgørelsen af samlede godkendelser og afslag.

Kilde: Familieretshuset

Som det fremgår af ovenstående tabel, er der i 2020 meddelt afslag i 6 sager i fase 3 ud af i alt 45 afgørelser i fase 3 (63 afgørelser i alt fratrukket 18 afslag i fase 1).

Dette svarer til en afslagsprocent i fase 3 på 14 %. I 2018 var afslagsprocenten i fase 3 10 %, i 2017 26 % og i 2016 21 %.

AFGØRELSE FORDELT PÅ PAR OG ENLIGE 2020

	Ansøgerpar	Enlige ansøgere	I alt
Godkendelser	36 (67 %)	2 (25 %)	38
Afslag fase 1	12 (22 %)	6 (75 %)	18
Afslag fase 3	6 (11 %)	0 (0 %)	6
Afslag i alt	18 (33 %)	6 (75 %)	24
Afgørelser i alt	54 (100 %)	8 (100 %)	62*

Note: *Totalen er 62 afgørelser, da en sag er udgået

Kilde: Familieretshuset

Nedenstående tabel viser godkendelsesprocenten for ansøgere, der gik videre til fase 3, fordelt på ansøgerpar og enlige i årene 2016 til 2020.

GODKENDELSESPROCENTER FOR PAR OG ENLIGE I FASE 3 2016-2020

År	Ansøgerpar	Enlige ansøgere	Alle ansøgere
2016	79%	71%	79%
2017	79%	33%	74%
2018	84%	89%	85%
2019	86%	100%	87%
2020	86%	100%	86%

Note: *Totalen er 62 afgørelser, da en sag er udgået

Godkendelsesprocenten i fase 3 betegner andelen af godkendelser ud af antallet af afgørelser i fase 3 (det samlede antal afgørelser fratrukket afslag i fase 1).

Kilde: Familieretshuset

6.2 FASE 1

Formålet med fase 1 er, at der på et tidligt stadie af sagen opnås en afklaring af, om ansøgeren opfylder de generelle krav, der stilles for at blive godkendt som adoptant.

I Familieretshuset er undersøgelsen i fase 1 derfor koncentreret om at afklare, om ansøgeren opfylder kravene til alder, eventuelt samliv, helbred, strafforhold, boligforhold og økonomi.

Det fremgår af Adoptionssamrådets forretningsorden, at sekretariatet for samrådet har mulighed for at træffe afgørelser om, at undersøgelses- og godkendelsesforløbet kan fortsætte, hvis det vurderes, at en ansøger utvivlsomt opfylder de generelle

betingelser. Hvis sekretariatet er i tvivl om, hvorvidt en ansøger opfylder betingelserne, skal sagen forelægges for Adoptionsrådet.

Som det ses af tabellen nedenfor, blev 73 % af afgørelserne i 2020 i fase 1 truffet af samrådet. I 2019 var det tilsvarende procenttal 70 %, og i 2018 var det 26 %.

AFGØRELSE I FASE 1

	Antal	Procent
Familieretshusets afgørelser	17	27%
Samrådsafgørelser	46	73%
Antal afgørelser i fase 1	63	100%

Note: Tabellen er baseret på 63 afgørelser

Kilde: Familieretshuset

I 2020 valgte samrådet at dispensere fra aldersregler i 1 sag ud af 38, hvor ansøgerne blev endeligt godkendt som adoptanter. Det svarer til 3 % af alle godkendelser i 2020.

Til sammenligning valgte samrådet i 2019 at dispensere fra aldersregler i 1 sag ud af 48, hvor ansøgerne blev endeligt godkendt som adoptanter. Det svarer til 2 % af alle godkendelser i 2019.

Hvis samrådet vurderer, at der er behov for yderligere undersøgelser af ansøgerne (oftest ved speciallæge), før de kan træffe afgørelse i fase 1, kan samrådet i den enkelte sag beslutte at iværksætte en sådan undersøgelse.

Samrådet traf i 2020 i 8 sager (svarende til 17 % af alle sager, hvor samrådet traf en afgørelse i fase 1) afgørelse om iværksættelse af en specialundersøgelse i fase 1.

SPECIALUNDERSØGELSER I FASE 1 2020

Specialundersøgelser	2019	2020
Antal sager, hvor samrådet besluttede at iværksætte en specialundersøgelse	12	8
Procent af alle samrådsafgørelser	25 %	17 %
Antal medicinske undersøgelser	7	6
Antal psykiatriske undersøgelser	4	2
Antal psykologiske undersøgelser	0	0
Antal andre undersøgelser	1	0

Note: Tabellen er baseret på 46 samrådsafgørelser i 2020 og 48 samrådsafgørelser i 2019

Kilde: Familieretshuset

Som det fremgår af punkt 6.1, blev der i 2020 givet afslag i fase 1 i 18 sager. Samrådets begrundelse for at give afslag i fase 1 kan ses af nedenstående tabel. Der kan forekomme flere begrundelser i den enkelte sag, hvorfor antallet af begrundelser overstiger antallet af afslag.

BEGRUNDELSER FOR AFSLAG I FASE 1 2020

Begrundelser	Antal sager i 2020	Procent af afslag i fase 1 (n=18)	Procent af alle afgørelser (n=63)
Alder	1	6%	2%
Samliv/ægteskab	1	6%	2%
Helbred	11	61%	17%
Boligforhold	1	6%	2%
Økonomiske forhold	5	28%	8%
Strafforhold	0	0%	0%
Ressourcer	4	22%	6%
Andet	1	6%	2%
Samlet	24	100%	39%

Note: Der er mulighed for at angive flere begrundelser for samme sag. Derfor er det samlede antal begrundelser højere end antal af afgørelser, og dermed vil % af afslag i fase 1 også være mere end 100 %.
Begrundelsen "andet" dækker i denne sag over psykiske forhold.
Tabellen er baseret på 18 afgørelser om afslag

Kilde: Familieretshuset

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i fase 1 var 89 dage, hvilket er 3 dage mere end i 2019. Sagsbehandlingstiden be-

regnes fra den dato, hvor ansøgningen indgives til Familierets-
huset, og indtil samrådet eller samrådssekretariatet træffer af-
gørelse i fase 1.

6.3 FASE 2

Fase 2 i undersøgelses- og godkendelsesforløbet består af et
adoptionsforberedende kursus, som er obligatorisk for alle før-
stegangsansøgere.

Formålet med kurset er blandt andet at gøre de centrale udfor-
dringer om adoption klart for ansøgerne og at give ansøgerne
grundlag for at vurdere, om de har ressourcer til at adoptere
et barn.

Deltagere i de adoptionsforberedende kurser

DELTAGERE I DE ADOPTIONSFORBEREDENDE KURSER

	2019	2020
Antal deltagere (alle førstegangsansøgere)	124	112
- heraf par	59	50
- heraf enlige	6	12

Kilde: Ankestyrelsen, Kursussekretariatet.

6.4 FASE 3

I fase 3 af undersøgelses- og godkendelsesforløbet skal det af-
gøres, om den ansøger, der opfylder de generelle betingelser
for at blive godkendt som adoptant, og som efter fase 2 oply-
ser, at ansøgeren fortsat ønsker at adoptere, også efter en in-
dividuel vurdering kan anses for egnede hertil.

I fase 3 kan samrådet – ligesom i fase 1 – beslutte, at der skal
gennemføres en specialundersøgelse (oftest en psykologisk
undersøgelse) af ansøgeren, hvis det vurderes, at der er behov
for en sådan. I 2020 blev det besluttet at iværksætte en psy-
kologisk undersøgelse i 1 sag, hvilket svarer til 2 procent af
sagerne. Det samme gjorde sig gældende i 2019.

GODKENDELSEN EFTER FASE 3 VEDRØRER

	2020	Procent
Førstegangsadoptant	32	84%
Flergangsadoptant	6	16%
Godkendelser i alt	38	100%

Note: Tabellen er baseret på 38 afgørelser

Kilde: Familieretshuset

De fleste ansøgere fik i 2020 en godkendelse, som indbefatter et barn i alderen 0-48 måneder efter den generelle godkendelsesramme.

GODKENDELSENS INDHOLD MHT. BARNETS ALDER

	2020	Procent
Barn 0-48 måneder	33	87 %
Barn 12-48 måneder	1	3 %
Barn 24-48 måneder	0	0%
Barn 0-72 måneder	1	3 %
Barn 36-72 måneder	1	3 %
Barn 72-96 måneder	2	5 %
Godkendelser i alt	38	100 %*

Note: Tabellen er baseret på 38 afgørelser

*Procenterne summer ikke grundet afrunding

Kilde: Familieretshuset

OMFATTER GODKENDELSEN SØSKENDE/TVILLINGER?

	Antal
Ja	1
Nej	37
Godkendelser i alt	38

Note: Tabellen er baseret på 38 afgørelser

Kilde: Familieretshuset

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i fase 3 er i 2020 steget til 325 dage¹. Til sammenligning var sagsbehandlingstiden i 2019 på 189 dage. Sagsbehandlingstiden i fase 3 er tidsrummet, fra ansøgeren anmoder om påbegyndelse af fase 3, til samrådet har truffet endelig afgørelse i godkendelsessagen.

Den totale gennemsnitlige sagsbehandlingstid var i 2020 572 dage. Sagsbehandlingstiden i 2019 var på 354 dage. Sagsbehandlingstiden er beregnet fra den dato, hvor ansøgningen indgives til Familieretshuset, og indtil samrådet træffer den endelige afgørelse i fase 3.

¹ Familieretshuset oplyser, at den lange sagsbehandlingstid i 2020 skyldes, at Familieretshuset ikke kunne foretage fase 3 undersøgelser under nedlukningen grundet Corona i foråret 2020 samt personalemæssige forhold.

Kapitel 7

Øvrige aktører på adoptionsområdet

Adoptionssamrådet

Adoptionssamrådet er nedsat af social- og indenrigsministeren (nu social- og ældreministeren) for indtil fire år ad gangen og er siden 1. april 2019 placeret i Familieretshuset.

Samrådet træffer i fremmedadoptionssager blandt andet afgørelse om, hvorvidt en ansøger kan godkendes som adoptant. Samrådet kan i den forbindelse træffe beslutning om, at en specialundersøgelse kan iværksættes, ligesom samrådet kan træffe afgørelse om bortfald af en godkendelse som adoptant, hvis betingelserne for at blive godkendt som adoptant ikke længere er opfyldt, eller hvis ansøgeren i øvrigt ikke kan anses for egnet som adoptant.

Familieretshuset

Adoptionsopgaverne er samlet i Familieretshuset, der behandler alle ansøgninger om adoption.

I forbindelse med ansøgninger om godkendelse som adoptant varetager Familieretshuset sekretariatsfunktionen for adoptionssamrådet. Familieretshuset tilvejebringer i den forbindelse blandt andet de oplysninger, der er nødvendige for, at samrådet kan træffe afgørelse i sagerne, ligesom Familieretshuset forbereder sagernes behandling i samrådet i øvrigt.

Hvis Familieretshuset i fase 1 vurderer, at ansøgeren utvivlsomt opfylder de generelle betingelser for godkendelse, træffer Familieretshuset afgørelse om, at undersøgelses- og godkendelsesforløbet kan fortsætte uden forelæggelse af sagen for samrådet. Hvis Familieretshuset vurderer, at der foreligger tvivl om, hvorvidt ansøgeren opfylder betingelserne, forelægges sagen for samrådet, der træffer afgørelse i sagen.

Den endelige afgørelse om godkendelse i fase 3 træffes altid af samrådet. Se også Familieretshuset hjemmeside på <https://familieretshuset.dk/>

Ankestyrelsen

Ifølge adoptionsloven fastsætter social- og ældreministeren regler om godkendelse som adoptant og om adoptionssagers behandling med videre. Ankestyrelsen er centralmyndighed i henhold til Haagerkonventionen af 1993 om beskyttelse af

børn og om samarbejde med hensyn til internationale adoptioner.

Ankestyrelsen tilrettelægger og udbyder de adoptionsforberedende kurser, der udgør fase 2 af undersøgelses- og godkendelsesforløbet. Ankestyrelsen er samtidig ansvarlig for Post Adoption Service (PAS), som indebærer en satspuljefinansieret ordning med psykologisk rådgivning af adoptivfamilier m.v.

Ankestyrelsen fører desuden tilsyn med den formidlende organisations virksomhed. I sager, hvor samtykke til adoption er givet i udlandet, og hvor den udenlandske adoptionsafgørelse umiddelbart ikke anerkendes i Danmark, skal Ankestyrelsen tage stilling til, om samtykket kan ligestilles med et samtykke afgivet for en dansk myndighed eller institution.

Ankestyrelsen
Børn 2
Teglholmsgade 3
2450 København S
<https://ast.dk>

Postadresse til Ankestyrelsen:

Ankestyrelsen
7998 Statsservice

Den formidlende organisation

Organisationen yder bistand til at etablere forbindelse mellem en godkendt adoptant og et udenlandsk barn med henblik på adoption samt bistand til at gennemføre adoptionen.

Social- og ældreministeren har autoriseret DIA – Danish International Adoption – til at yde adoptionshjælp. DIA har deres hovedkontor på adressen:

Birkerød Hovedgade 24
3460 Birkerød

Kapitel 8

Ordforklaring

Generel godkendelse

Ved generel godkendelse bliver ansøgeren godkendt til at adoptere et barn i alderen 0-48 måneder, hvor den samlede viden ikke taler afgørende imod, at barnet har et normalt udviklingspotentiale i fysisk og psykisk henseende.

Almen godkendelse (efter tidligere gældende regler)

Ansøgere, der har en almen godkendelse, er godkendt til et barn i alderen 0-36 måneder uden væsentlige kendte fysiske eller psykiske problemer.

Udvidet godkendelse (efter tidligere gældende regler)

En godkendelse, som ligger uden for den almene godkendelse, dvs. en godkendelse til at adoptere et ældre barn, søskende eller et barn, som på grund af kendte fysiske eller psykiske helbredsmæssige forhold, må anses for særligt ressourcekrævende.

Hvis et barn i forslag falder uden for ansøgernes godkendelse, og ansøgerne ønsker at få godkendelsen udvidet til at omfatte barnet, er det Adoptionssamrådet, som skal tage stilling til, om en sådan ansøgning kan imødekommes.

Haagerkonventionen

Danmark har tiltrådt Haagerkonventionen af 29. maj 1993 om beskyttelse af børn og om samarbejde med hensyn til internationale adoptioner. Konventionen er trådt i kraft i Danmark den 11. november 1997. Konventionsteksten findes på Haagerkonferencens hjemmeside: <https://www.hcch.net/>

Det faseopdelte undersøgelses- og godkendelsesforløb

Alle ansøgere, uanset hvorfra de ønsker at adoptere, skal gennemgå det faseopdelte undersøgelses- og godkendelsesforløb og dermed deltage i det adoptionsforberedende kursus.

Fase 1

I fase 1 af undersøgelses- og godkendelsesforløbet vurderes det, om ansøgeren opfylder de generelle godkendelseskrav, som stilles til ansøgerens alder, samliv, helbred, strafforhold, boligforhold og økonomi. Kravene er nærmere fastlagt i bekendtgørelse om adoption. Hvis ansøgeren opfylder de generelle krav, giver samrådet tilladelse til, at undersøgelses- og

godkendelsesforløbet kan fortsætte. Opfylder ansøgeren ikke betingelserne, giver samrådet afslag på ansøgningen.

Fase 2

Fase 2 består af et adoptionsforberedende kursus. Kurset er obligatorisk for alle, der ikke tidligere har adopteret. Det adoptionsforberedende kursus er et forløb over 2 weekender med cirka tre til fire ugers mellemrum. Begge weekender starter lørdag kl. 11.00 og slutter søndag kl. 16.00

Fase 3

Fase 3 kan påbegyndes, når ansøgeren – efter at have deltaget i det adoptionsforberedende kursus – på ny retter henvendelse til samrådet. I fase 3 skal det vurderes, om man også efter en individuel vurdering kan anses for egnet til at adoptere.

Fase 4

Fase 4 består af obligatorisk rådgivning umiddelbart før og efter hjemtagelsen af et barn. Rådgivningen gives med henblik på at give ansøgerne og barnet en god start på livet som adoptionsfamilie.

Fremmedadoption

Fremmedadoption er adoption af et barn, hvor ansøgerne ikke har en sådan tilknytning (i form af for eksempel familierelationer) til barnet eller dets forældre, at der er tale om en familieadoption. Ved fremmedadoption kender ansøgeren i langt de fleste tilfælde ikke i forvejen det barn, som han eller hun ønsker at adoptere. Barnet vil normalt blive anvist igennem den formidlende organisation (ved international fremmedadoption) eller af Adoptionsnævnet (ved national fremmedadoption). Barnets biologiske forældre vil normalt ikke kunne få kendskab til, hvem adoptivforældrene er (anonym adoption).

Matchning

En matchning finder sted, når et konkret barn stilles i forslag til en ansøger eller et ansøgerpar.